

## **Jan Nevyhoštěný: Přistěhovalectví a imigrační politika Státu Izrael.**

**Praha, FSV UK, Politologie a Mezinárodní vztahy, III. Ročník, 2006, 42 str. + přílohy**

### **Oponentský posudek na bakalářskou práci Jana Nevyhoštěného**

Téma izraelské imigrační politiky, které pro svoji bakalářskou práci zvolil Jan Nevyhoštěný, je zajímavé již proto, že je ve své kategorii zcela specifické a těžko by se k němu hledala v jiných státech paralela. Jde o problematiku poměrně komplikovanou, zahrnující mnoho aspektů a zároveň značně rozdělující nejen izraelskou politickou scénu, ale také sekulární a náboženskou populaci Izraele. Imigrační politika se totiž každodenně dotýká téměř všech Izraelců a její nastavení ovlivňuje budoucí roli náboženství ve státě.

V úvodní části věnuje autor pozornost klíčovým aspektům imigrační politiky. Základním dokumentem je dodnes tzv. Zákon o návratu z roku 1950 (Law of Return), který v době přijetí Knesetem odrážel zcela specifickou politickou situaci v Izraeli vyplývající z událostí druhé světové války, silně ovlivněnou povědomím o holocaustu (Šoa), ale také sionistickým hnutím, které se prosazovalo v Palestině od konce 19. století. Se vznikem státu v roce 1948 se pak židovské přistěhovalectví stalo jednou z priorit všech izraelských vlád.

Autor nejprve definuje „židovství“ pro účely imigračního zákona, jehož cílem bylo nejen zajistit všem Židům právo usadit se v Izraeli, ale také posílit židovskou většinu obyvatelstva ve Státě Izrael. Zákon o návratu není tedy definován jen nábožensky, ale spíše odráží sionistickou ideologii a opírá se o kmenovou příslušnost. Původní zákon byl doplněn v roce 1970. Od té doby se právo získat v Izraeli občanství vztahuje nejen na všechny Židy (tj. ty, kteří mají židovskou matku), ale také všechny, kteří mají alespoň jednoho prarodiče Žida, nebo konvertovali k judaismu.

Autor správně konstatuje, že Zákon o návratu je proto dodnes jedním z nejdiskutovanějších témat a je do velké míry politizován kvůli neexistenci jasného oddělení náboženských a národnostních aspektů židovství. V posledních letech ho využívá velké procento tzv. nehalachických Židů, což vzbuzuje odpor hlavně náboženských komunit, pro které splývá náboženská a národnostní pojetí judaismu.

Druhá část stati se zaměřuje obecněji na otázku udělování občanství v Izraeli, vedle Zákona o návratu zmiňuje autor také Zákon o občanství a dále popisuje imigrační politiku v praxi (institucionální zakotvení, fungování Sochnutu a speciálního ministerstva pro olim tzv. Misrad ha-Klita a vládní programy pro integraci olim do společnosti).

Autor podhaluje také další aspekty imigrační politiky Izraele, která jasně vymezuje právo na návrat židovského obyvatelstva v Zákoně o návratu, na druhou stranu tzv. Zákon o občanství vztahující se na imigranty bez židovského původu znamená, že lidé usilující o získání izraelského občanství musí projít velmi složitou naturalizační procedurou. Tento proces se týká v posledních letech hlavně legálních pracovníků. Zákon o návratu se také nevztahuje na arabské obyvatelstvo, které tvoří v Izraeli cca 20 % populace.

V posledních dvou částech stati se autor věnuje popisu přistěhovaleckých vln, absorpci tzv. olim chadašim do izraelské společnosti a možnému výhledu či trendů imigrační politiky. Jeho pozornosti neunikla ani velmi specifická imigrantská skupina tzv. Falašů, tj. etiopských Židů, ani rostoucí trend emigrace tzv. olim do třetích zemí.

Předložená práce je napsána přehledně a strukturovaně. Práce vyzdvihuje hlavní aspekty imigrační politiky. Neopomíná v této poměrně rozsáhlé problematice žádné podstatné

problémy. Malou výtku si zaslouží poměrně stručný rozbor literatury v úvodu práce. Kromě tohoto nedostatku ale nemohu práci vytknout nic podstatného, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci výborně.

V Praze, 10. června 2006

PhDr. Lucie Hindlsová